

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка підприємства»

загальна обов'язкова
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
за спеціальністю 242 «Туризм»

Рекомендовано кафедрою УОДСЦЗ
на 2023 – 2024 навчальний рік

Протокол від «10» серпня 2023 року № 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Економіка підприємства»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни.

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» спрямовані на формування у студентів теоретичних знань щодо форм функціонування підприємств у сучасних бізнес-умовах, вироблення практичних навичок з управління і розвитку підприємницьких структур на засадах інноваційних моделей господарювання, а також здійснення комплексних економічних розрахунків для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств. Дисципліна орієнтує на формування сучасних моделей розвитку підприємств та визначення напрямків удосконалення бізнес-процесів.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння методами і способами раціонального поєднання і ефективного використання всіх елементів виробничого процесу на рівні підприємства. При цьому економічні і організаційні питання розглядаються в тісному зв'язку з технікою і технологією.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Карпеко Надія Миколаївна, старший викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат наук з державного управління, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет викладача кафедри.
E-mail	karpeko@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- Організаційно-економічні механізми державного регулювання розвитку загальної середньої освіти в Україні. - Формування сучасних стандартів освіти у сфері цивільного захисту
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід теоретико-методологічних питань управлінської діяльності; - значний досвід проведення навчальних занять у вищій школі із застосуванням творчих форм

	роботи
--	--------

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 901. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем

Мета надати здобувачам вищої освіти теоретичні знання з економіки підприємств, як суб'єктів господарювання ; сформувати вміння та навички здійснення розрахунків основних економічних показників результативності функціонування підприємств ,що здійснюють економічну діяльність в Україні.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (<i>обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова</i>)	загальна обов'язкова
Рік підготовки	2-й
Семестр	4-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3,5
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	105 год.
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	4 год.
- практичні заняття (годин)	2 год.
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	99 год.
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	
- підсумковий контроль (диференційний)	Диф.залік

залік, екзамен)	
-----------------	--

Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: вища та прикладна математика, історія економічних вчень.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
- застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;	ПР06.
- розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна);.	ПР10.
- адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.	ПР18.
Дисциплінарні результати навчання	<i>аббревіатура</i>
- вміти координувати дії та контролювати процес формування й використання всіх видів ресурсів та виробничий процес на підприємстві за різними сферами діяльності підприємства.	

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
- здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу	К04.
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>аббревіатура</i>
- демонструвати базові й структуровані знання у сфері економіки підприємства для подальшого використання на практиці.	

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Тема 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання.

Поняття, цілі та напрямки діяльності. Ринкове середовище господарювання підприємств. Правові основи функціонування.

Тема 1.2. Структура підприємства.

Сутність та функції процесу управління. Методи управління діяльністю підприємств. Організаційні структури управління підприємствами.

Тема 1.3. Капітал та виробничі фонди.

Поняття та економічна сутність основних фондів підприємства. Видова, технологічна та виробнича структура основних фондів. Класифікація основних фондів за різними ознаками. Вартісна оцінка основних фондів та її різновиди. Амортизація: поняття, методи нарахування. Знос основних виробничих фондів: види, фактори впливу. Ефективність використання основних виробничих фондів та фактори, що її формують.

Тема 1.4. Оборотні кошти та нематеріальні ресурси і активи підприємства. Сутність, склад та класифікація оборотних фондів підприємства. Оцінка ефективності використання оборотних фондів. Сутність нематеріальних ресурсів. Поняття нематеріальних активів. Оцінка вартості та амортизація нематеріальних активів.

Тема 1.5. Поняття, класифікація та структура персоналу.

Персонал підприємства, його склад та структура. Категорії промислово - виробничого персоналу. Формування персоналу підприємства. Якісна характеристика персоналу підприємства: професія, спеціальність, кваліфікація. Організація оплати праці робітників галузей. Собівартість продукції (послуг). Ціни на продукцію. Державне регулювання заробітної плати в Україні.

МОДУЛЬ 2.

Тема 2.1. Організація економічної діяльності підприємства , її показники.

Регулювання, прогнозування та планування діяльності підприємства. Прогнозування розвитку підприємства. Методологічні основи планування. Стратегічне, тактичне та операційне планування. Бізнес-планування. Сутність, цілі та інструменти державного економічного регулювання.

Тема 2.2. Виробничий цикл та потужність підприємства.

Виробничий цикл, його структура та тривалість. Основні напрями скорочення виробничого циклу. Організація виробничого процесу у просторі. Типи та методи організації виробництва. Економічна сутність категорії “виробнича потужність”. Фактори, що обумовлюють рівень виробничої потужності. Методи розрахунку виробничої потужності. Система показників використання виробничої потужності.

Тема 2.3. Якість та конкурентоспроможність продукції.

Показники вартісної оцінки продукції: валова продукція, товарна продукція, реалізована продукція, чиста продукція, нормативно-чиста продукція. Конкурентоспроможність продукції. Стандартизація та сертифікація продукції. Оцінка конкурентоспроможності продукції. Державний нагляд за якістю.

Тема 2.4. Виробничі витрати та ціна продукції.

Характеристика витрат на виготовлення продукції(послуг). Управління витратами на підприємстві. Собівартість продукції (послуг). Ціни на продукцію. Види цін, методи їх встановлення, фактори впливу.

Тема 2.5. Сутність, значимість та задачі нормування праці.

Класифікація витрат часу робітника та устаткування. Види технологічних норм. Методика розрахунку технологічних норм для умов перервного та безперервного виробництва. Норма часу, виробітки, обслуговування, штату. Показники ефективності діяльності підприємства. Формування доходу підприємства. Визначення фінансового результату від звичайної діяльності підприємства.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
4- й семестр						

Модуль 1..							
Тема 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання.	11 год.	2 год.	-	-	-	9 год.	-
Тема 1.2. Структура підприємства.	11 год.	2 год.	-	-	-	9 год.	-
Тема 1.3. Капітал та виробничі фонди.	10 год.	-	-	-	-	10 год.	-
Тема 1.4. Оборотні кошти та нематеріальні ресурси і активи підприємства.	10 год.	-	-	-	-	10 год.	-
Тема 1.5. Поняття, класифікація та структура персоналу.	10	-	-	-	-	10 год.	-
Разом за модулем 1	52 год.	4 год.	-	-	-	48 год.	-
4- й семестр							
Модуль 2.							
Тема 2.1. Організація економічної діяльності підприємства, її показники.	11 год.	-	-	-	-	9 год.	-
Тема 2.2. Виробничий цикл та потужність підприємства.	10 год.	-	-	-	-	10 год.	-
Тема 2.3. Якість та конкурентоспроможність продукції.	10 год.	-	-	-	-	10 год.	-
Тема 2.4. Виробничі витрати та ціна продукції.	10 год.	-	-	-	-	10 год.	-
Тема 2.5. Сутність, значимість та задачі нормування праці.	12 год.	-	2	-	-	10 год.	-
Разом за модулем 2	53 год.	-	2 год.	-	-	51 год.	-
Разом	105	4	2 год.	-	-	99 год.	-

	ГОД.	ГОД.				
--	------	------	--	--	--	--

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційний залік.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в **НУЦЗ України** з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Теми практичних занять (у разі потреби)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Собівартість продукції (послуг). Ціни на продукцію.	2 год.
	Разом	2 год.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (за наявності)

1. Проаналізувати як утворюється прибуток на підприємстві, його види. Що відображає показник — рентабельність.
2. Якісна характеристика персоналу підприємства: професія, спеціальність, кваліфікація.
3. Державний класифікатор продукції та послуг - характеристика та особливості застосування виробничих підприємств.
4. Аналіз характеристики видів підприємств та їх класифікація.
5. Виробництво продукції та надання послуг, їх якість і конкурентоспроможність
7. Підприємство в соціально-орієнтованій ринковій економіці.
8. Досвід зарубіжних держав у забезпеченні фінансово-економічної безпеки на різних рівнях ієрархії управління економікою.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі індивідуальне опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	4	0
	семінарські та практичні заняття	0	0
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний	1	40

	контроль)*			
Разом за модуль 1				40
Модуль 2	лекції	0	0	0
	семінарські та практичні заняття	2	5	10
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	40	40
Разом за модуль 2				50
Разом за поточний контроль				90
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				10
III. Підсумковий контроль Диф.залік				
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному та семінарському занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – обидва питання розкриті в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

4 бали – обидва питання розкриті, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

3 бали – розкрито одне питання в повному обсязі, а друге питання розкрито частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

2 бали – обидва питання розкриті частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

1 бал - одне питання розкрито частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів) :

31-40 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання;

21-30 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

11-20 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві помилки;

6-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкрито зміст теоретичних питань;

1-5 бали – слабо володіє навчальним матеріалом, відповіді розмиті, допущено логічні помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом і не в змозі його викласти, не виявляє розуміння теоретичних питань.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Модуль 1.

1. Поняття та економічна сутність основних фондів
2. Видова, технологічна та виробнича структура основних фондів.
3. Класифікація основних фондів за різними ознаками.
4. Вартісна оцінка основних фондів та її різновиди.
5. Амортизація: поняття, методи нарахування.
6. Знос основних виробничих фондів: поняття, види, фактори впливу.
7. Форми відтворення основних фондів та їх характеристика.
8. Показники оцінки структури, руху та інтенсивності використання основних фондів.

9. Ефективність використання основних виробничих фондів та фактори, що її формують .
10. Сутність, склад та класифікація оборотних фондів підприємства.
11. Оцінка ефективності використання оборотних фондів.
12. Поняття нематеріальних ресурсів, їх види та характеристика.
13. Поняття нематеріальних активів та особливості їх обліку.
14. Оцінка нематеріальних активів підприємства
15. Амортизація нематеріальних активів.
16. Фактори, що запобігають ефективному створенню нематеріальних активів підприємства.
17. Персонал підприємства, його склад та структура. Категорії промислово-виробничого-персоналу.
18. Формування персоналу підприємства.
19. Якісна характеристика персоналу підприємства: професія, спеціальність, кваліфікація.
20. Характеристика стабільності та складу персоналу підприємства.
21. Продуктивність праці та методи її вимірювання.
22. Показники вартісної оцінки продукції: валова продукція, товарна продукція, реалізована продукція, чиста продукція, нормативно-чиста продукція.
23. Поняття конкурентоспроможності продукції.
24. Оцінка конкурентоспроможності продукції.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю №2

1. Ціна продукції: поняття, види.
2. Система цін і їх класифікація.
3. Зовнішні й внутрішні чинники впливу на процес ціноутворення.
4. Поняття якості продукції. Одиничні показники оцінки якості продукції.
5. Комплексний метод оцінювання якості продукції.
6. Фактори забезпечення якості продукції.
7. Економічна сутність категорії «витрати».
8. Класифікація операційних витрат з метою планування, аналізу та обґрунтування прийняття економічних рішень.
9. Особливості групування витрат на умовно-постійні та умовно-змінні.

10. Поняття беззбиткового обсягу виробництва. Аналітичний та графічний методи визначення беззбиткового обсягу виробництва.
11. Собівартість продукції: поняття, елементний склад.
12. Основні аспекти застосування показника «собівартість продукції» у економічних розрахунках.
13. Особливості калькулювання видів продукції.
14. Шляхи зниження собівартості продукції на підприємствах.
15. Формування доходу підприємства.
16. Склад доходів від звичайної діяльності.
17. Фактори, що впливають на рівень доходів виробництв.
18. Визначення фінансового результату від звичайної діяльності підприємства.
19. Прибуток підприємства, його формування та використання у ринкових умовах.
20. Функції прибутку.
21. Види прибутку
22. Схема розподілу чистого прибутку підприємства.
23. Сутність організації виробництва та її роль у загальній системі виробничої діяльності підприємства.
24. Загальна характеристика виробничого процесу та його елементів.
Класифікація виробничих процесів.
25. Принципи раціональної організації виробничих процесів.
26. Виробничий цикл, його структура та тривалість.
27. Типи та методи організації виробництва.
28. Підприємство як виробнича система.
29. Правові основи функціонування підприємств.
30. Виробнича і загальна структура підприємства.
31. Сутність, значимість та задачі нормування праці .
32. Класифікація витрат часу робітника та устаткування.
33. Види технологічних норм. Методика розрахунку технологічних норм для умов перервного та безперервного виробництва.
34. Сутність методу вивчення витрат робочого часу спостереженням.
35. Організація праці .
37. Організація змінної праці.
38. Методика побудови графіку змінності та розрахунку його основних параметрів.
39. Планування чисельності персоналу підприємства.

40. Сутність заробітної плати та основні принципи її організації в сучасних умовах господарювання. Державне регулювання заробітної плати.
41. Системи оплати праці.
42. Сутність та елементи тарифної системи оплати праці.
43. Форми оплати праці та їх різновиди.
44. Планування фонду заробітної плати.
45. Економічна сутність категорії “виробнича потужність”.
46. Фактори, що обумовлюють рівень виробничої потужності
47. Методи та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства.
48. Система показників використання виробничої потужності.
49. Обґрунтувати сутність податків, їх роль та призначення. Визначити функції податків.
50. Дати визначення постійних, змінних, середніх та граничних витрат виробництва. Проаналізувати роль витрат у формуванні прибутку підприємства.

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань(оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів).

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9-8 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

7-6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу; 4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу; 3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованого заліку оцінюються по поточному контролю.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бойчик, І. М. Економіка підприємств : Навч. посібн. / І.М. Бойчик, П.С. Харів, М.І. Хопчан . — Львів: Сполом, 1998 . — 212 с. (бібліотека НУЦЗУ)

2. Гончарова, Т.А. Економіка підприємства : Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни та виконання контрольної роботи для слухачів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр" за напрямом підготовки 6.170202 "Охорона праці" / Т.А. Гончарова . — Х. : НУЦЗУ, 2014 . — 14 с.(бібліотека НУЦЗУ)

3. Економіка підприємства : Підручник / За ред ред. Л.Г. Мельника . — Суми : Університетська книга, 2004 . — 648 с. (бібліотека НУЦЗУ)

4. Заблоцький, Б. Ф. Економіка України / Б. Ф. Заблоцький, М. Ф. Кокошко, Смовженко Т. С. — Львів : Львівський банківський коледж Національного банку України, 1997 . — 580 с. (бібліотека НУЦЗУ)

5. Задоя, А. О. Основи економічної теорії: вправи для студентів : Навч. посіб. / А. О. Задоя, Ю. Є. Петруня . — К. : Знання, 1998 . — 117 с. (бібліотека НУЦЗУ)
6. Зубовський, В. М. Економіка підприємства : Опорний курс лекцій . — К. : Укр.-фін. ін-т менеджм. і бізнесу, 1999 . — 64 с.
7. Конспект лекцій з дисципліни "Економіка цивільного захисту" / Уклад.: О. В. Альбошій, Н.В. Григоренко . — Х. : АЦЗУ, 2005 . — 64 с. (бібліотека НУЦЗУ)
8. Мочерний, С.В. Основи економічної теорії : Навч. посіб. / С.В. Мочерний, О.А. Устенко . — К. : Академія, 2005 . (Альма-матер) — 504 с. (бібліотека НУЦЗУ)
9. Основи економічної теорії : Посіб. / В.О. Рибалкін, М.О. Хмелевський, Т.І. Біленко та ін. — К. : Видав. центр "Академія", 2003 . — 352 с. (бібліотека НУЦЗУ)
10. Основи економічної теорії : Підр. / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л.С. Шевченко . — Х. : Право, 2008 . — 448 с. (бібліотека НУЦЗУ)
11. Основи економічної теорії : Навч. поїбник / К. Я. Петрова, М. М. Кім та ін. ; За заг. ред. К. Я. Петрової . — Харків : Ун-т внутр. справ, 1999 . — 182 с. (бібліотека НУЦЗУ)
12. Самуельсон, П. Економіка: Підручник . — Львів : Світ, 1993 . — 495 с. (бібліотека НУЦЗУ)
13. Черевко, Г. В. Економіка природокористування : Навч. посібник / Г. В. Черевко, М. І. Яцків. — Львів : Світ, 1995. — 208 с. (бібліотека НУЦЗУ)
14. Фінансова діяльність підприємств : Підручник . — 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Либідь, 2002 . — 384 с. (бібліотека НУЦЗУ)

Розробник:

старший викладач

кафедри управління та організації діяльності
у сфері цивільного захисту

к. н. держ. упр., доцент

Надія Карпеко